

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyně JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobce **T. O.**, bytem X, zastoupeného opatrovníci A. O., bytem tamtéž, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním Právu 376/1, 128 01 Praha 2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.6. 2015, č. j. MPSV-UM/6449/15/9S-KHK, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 9.6.2015, č. j. MPSV-UM/6449/15/9S-KHK a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové ze dne 15.12.2014, č. j. 21081/2014/DKL, se z r u š u j í a věc s e v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9.6.2015 bylo k odvolání žalobce změněno rozhodnutí Úřadu práce ČR - krajské pobočky v Hradci Králové, kontaktní pracoviště Dvůr Králové nad Labem (dále jen „Úřad práce“) ze dne 15.12.2014, č. j. 21081/2014/DKL. Rozhodnutím žalovaného byl žalobci snížen příspěvek na péči z 8 000,- Kč měsíčně na částku 4 000,- Kč měsíčně od července 2015, neboť vzhledem k jeho zdravotnímu stavu potřeboval pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupni závislosti podle § 8 odst. 2

písm. b) zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“), II. stupeň závislosti – středně těžká závislost a pomoc byla poskytována v souladu s § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách.

V odůvodnění rozhodnutí ze dne 9.6.2015 žalovaný ocitoval relevantní právní úpravu příspěvku na péči, výsledek sociálního šetření ze dne 7.8.2014, učiněné závěry prvoinstančního rozhodnutí a dále v rámci odvolacího řízení doplňující sociální šetření provedené odvolacím orgánem dne 14.5.2015, vypracovaný posudek posudkové komise MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 19.2.2015 a jeho doplnění ze dne 2.4.2015 a ze dne 3.6.2015 (dále jen „posudková komise“ nebo „PK“), která přezkoumávala posouzení stupně závislosti žalobce podle ZSS a závěry, k nimž žalovaný sám dospěl. Podle uvedeného posudku žalobce nebyl schopen zvládat 6 základních životních potřeb: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, f) tělesná hygiena, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost (ve smyslu ustanovení § 9 odst. 1 ZSS), což odpovídá stupni závislosti II (středně těžká závislost) dle § 8 odst. 2 písm. b) ZSS. Na rozdíl od Úřadu práce tedy žalovaný shledal, že žalobce nezvládá i základní životní potřeby mobility a tělesné hygieny.

Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce prostřednictvím své zástupkyně (matky) včas podanou žalobou, v níž uvedl, že s rozhodnutím žalovaného, jakož i s rozhodnutím Úřadu práce, který rozhodoval v prvním stupni, nesouhlasí, považuje je za nezákonná, neboť byla porušena jeho práva, a domáhá se jejich změny. Uvedl, že není vůbec soběstačný. Poukázal přitom na lékařskou zprávu ošetřující dětské lékařky ze dne 13.4.2015, psychologickou zprávu ze dne 28.4.2015 a rozsudek opatrovníckého soudu, podle něhož není schopen posoudit rozhodnutí ohledně zdravotní péče. Dále uvedl, že za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byl považován od svých 7 let až do prosince 2014, jeho situace se přitom nyní nijak nezměnila. Namítal, že sociální šetření provedené odvolacím orgánem dne 14.5.2015 bylo provedeno v Praktické škole pro tělesně postižené v Jánských Lázních i přesto, že ve správním řízení žalobce uvedl, že dne 9.6.2015 přestane být jejím žákem a takové šetření je tudíž bezpředmětné. Škola navíc byla, na rozdíl od bytu, ve kterém žije, bezbariérová.

Dále žalobce namítal, že kromě základních životních potřeb, jež jsou uvedeny ve výčtu v odůvodnění rozhodnutí žalovaného, není schopen zvládnout ještě stravování a péči o zdraví, tedy není schopen dalších dvou činností. Co se týká stravování, trvá na tom, že není schopen rozlišit druhy potravin a nápojů, neumí si stravu ohřát, naservírovat, nepozná, které potraviny k sobě nepatří, není schopen zkontrolovat nezávadnost potravin (např. plíseň, zkažené potraviny), není schopen dodržovat časový režim stravování, bez připomenutí se nepřijde sám najíst. Pozastavuje se přitom nad tím, že ze strany odvolacího orgánu mu bylo vysvětleno, že stravování musí sám zvládat. To, že ze sociálního šetření v Praktické škole pro tělesně postižené v Jánských Lázních ze dne 14.5.2015 vyplynulo, že žalobce není třeba pobízet, kdy má na jídlo jít, není potřeba mu ho nosit ani krájet, jídlo si sám u okénka vyzvedne a že je zde zajištěno jeho celodenní stravování, nic nemění na tom, že stravu si sám nenaservíruje, není schopen si vybrat ke konzumaci vhodnou stravu, sám si není schopen nápoj nalít do hrnečku, teplé nápoje si není schopen připravit vůbec a není schopen si sám přenést talíř s polévkou. Co se týká péče o zdraví, není žalobce schopen samostatně bez pomoci a dohledu provádět cvičení, při úrazech nebo zranění vyhledat odbornou pomoc, rozeznat, připravit a užívat léky ve

stanovených časových intervalech, rehabilitovat. Opět se pozastavuje nad tím, že podle odvolacího orgánu musí brání léků zvládnout a rehabilitace je ve škole součástí denního režimu. To, že ze sociálního šetření ve škole vyplynulo, že zdravotní sestra nebyla informována o tom, že žalobce užívá nějaké léky, nijak nevyvrací to, co uváděl již v odvolání, a sice že každý den žalobci matka užívání léku Zoloft připomínala, neboť ten sám neví, kdy si má léky vzít a neumí je rozeznat. Ze sociálního šetření ve škole podle žalobce dále vyplynulo, že si ve škole, co se týká první pomoci v cizím prostředí, nejsou jisti; ve škole by podle nich žalobce vyhledal personál. Žalobce dále uvedl, že co se týká rehabilitace, musí cvičit denně. A protože školu již ukončil, musí cvičit doma. Sám toho přitom není schopen. Pokud má předepsanou rehabilitaci od lékaře, sám na ni není schopen docházet. Pokud by utrpěl úraz v cizím prostředí, rozhodně by si nevěděl rady, a to ani doma. Kdyby byl sám a něco se mu stalo, neuměl by si přivolat pomoc. V cizím prostředí by byl bezmocný. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí a rozhodnutí Úřadu práce změnil tak, že se příspěvek na péči zvyšuje na 8 000,- Kč.

K důkazu žalobce navrhl lékařskou zprávu Z. P., praktického lékaře pro děti a dorost, ze dne 13.4.2015, psychologickou zprávu R. K., psychologky Speciálně pedagogického centra při Obchodní akademii Olgy Havlové v Janských Lázních, ze dne 28.4.2015 a rozsudek Okresního soudu v Trutnově o omezení svéprávnosti a opatrovnictví člověka ze dne 4.3.2015, č. j. 11Nc 8401/2014-34, který nabyl právní moci dne 24.4.2015.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě zopakoval předmět řízení, ocitoval učiněné závěry posudku PK ze dne 19.2.2015, ve znění jeho doplnění (viz níže). K žalobním námitkám uvedl, že namítané nezvládání ošetření úrazů a přivolání pomoci jde nad rámec kritérií vymezených v příloze 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“). Uvedl, že PK hodnotila zdravotní stav žalobce ke dni vydání posudku (9.2.2015) a též ke dni dosažení zletilosti (23.7.2014). Bylo tudíž na místě zohlednit zvládání potřeb žalobce v podmínkách internátní školy a závěry sociálního šetření ve škole provedeného. Není totiž možné, aby PK hodnotila stav, který má teprve nastat. Dle názoru žalovaného je na místě, pokud se okolnosti změnily, požádat o změnu výše přiznaného příspěvku. K námitce žalobce, že nebydlí v bezbariérovém bytě (na rozdíl od školy, která bezbariérová byla) pak žalovaný uvedl, že bariéry jsou podstatné pro zvládání mobility žalobce, tato potřeba přitom byla uznána jako nezvládnutá. K žalobci předložené lékařské zprávě P. se pak žalovaný vyjádřil tak, že má za to, že její hodnocení není posudkově relevantní. Praktický lékař jednak nemá dostatečnou odbornost pro hodnocení základních životních potřeb, jednak má žalovaný pochybnosti o tom, zda ošetřující lékařka skutečně ověřila, zda žalobce všechny jí uvedené činnosti skutečně nezvládá. PK hodnotila lékařský nález této lékařky ze dne 29.5.2014. Podle žalovaného tedy PK vycházela z veškeré dostupné zdravotní a spisové dokumentace, vyjádřila se ke všem sporným potřebám, neopomněla žádné ze žalobcových onemocnění a omezení. Posudek je tedy dostatečně úplný a přesvědčivě odůvodňuje učiněné závěry. Žalovaný proto navrhl, aby soud žalobu zamítl. Souhlasil s rozhodnutím věci bez jednání.

V replice na vyjádření žalovaného žalobce prostřednictvím své zástupkyně uvedl, že sociální šetření bylo dne 14.5.2015 provedeno jen ve škole, ale ne doma,

kde žalobce pobýval od pátku do neděle a také tam trávil veškeré prázdniny a dny volna. K základní životní potřebě stravování doplnil, že ve škole dostával 3 jídla denně a nemusel se o stravu starat. Doma byl a stále je závislý na péči druhé osoby. Není totiž schopen sám jídlo připravit, ohřát a donést ke stolu. I pití mu musí matka donést do pokoje, protože ho jinak nedonese bez vylití. Kvůli špatné chůzi a stabilitě se při pohybu po bytě přidržuje nábytku. Rovněž zopakoval, že není schopen dodržovat časový režim stravování. K základní životní potřebě péče o zdraví opětovně odkázal na rozsudek opatrovnického soudu, jímž bylo rozhodnuto, že není způsobilý mimo jiné i posoudit poskytnutí zdravotní péče. Z toho dle žalobce vyplývá, že není schopen sám rozhodovat o užívání léků, o rehabilitaci a dalších ošetřeních. Doplnil, že na užití léků byl vždy upozorňován telefonicky matkou. Lék Zolofť stále užívá a každý den mu ho podává matka. Denně musí s její pomocí cvičit, sám cviky nezvládá. Ve smyslu prováděcí vyhlášky tedy není schopen dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetřovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky a pomůcky. Ke zprávě P. ze dne 13.4.2015 žalobce doplnil, že má za to, že ho dětská lékařka zná natolik dobře, aby mohla napsat objektivní zprávu o jeho zdravotním stavu. Vyslovil souhlas s rozhodnutím věci bez jednání.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a nemohl tudíž vycházet z toho, že žalobce od 9.6.2015 již Praktickou školu pro tělesně postižené v Jánských Lázních nenavštěvuje. O žalobě rozhodl bez jednání za souhlasu obou účastníků řízení v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s.

V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předložených správních spisů prvoinstančního a odvolacího správního orgánu a ověřil z nich následující rozhodné skutečnosti:

1) Řízení ve věci příspěvku na péči bylo zahájeno z moci úřední dne 7.7.2014 z důvodu konce platnosti předchozího posouzení stupně závislosti žalobce (k 22.7.2014), neboť ten dosáhl dne 23.7.2014 zletilosti. Posouzení stupně závislosti je tak provedeno k datu 23.7.2014.

Ze správního spisu vyplývá, že příspěvek na péči byl žalobci přiznán od 1.1.2007 pro stupeň závislosti III – těžká závislost, s dobou platnosti do 31.12.2010. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 23.2.2011 bylo rozhodnuto tak, že žalobci bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 9 000,-Kč měsíčně (pro stupeň závislosti III – těžká závislost), a to s platností do 31.12.2013. Rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 7.5.2014 (kterým změnil prvostupňové rozhodnutí) pak bylo opět rozhodnuto, že žalobci bude nadále poskytován příspěvek na péči v původní výši 9 000,-Kč měsíčně (pro stupeň závislosti III – těžká závislost), a to s platností do 22.7.2014. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je při hodnocení schopnosti žalobce zvládat základní životní potřeby vyjmenováno, že tento není schopen zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, c) komunikace, **d) stravování**, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena a i) osobní aktivity.

2) Úřad práce provedl dne 7.8.2014 sociální šetření v místě bydliště žalobce (v

souladu s § 25 odst. 1 ZSS), které je jedním z podkladů pro posouzení stupně závislosti lékařem posudkové služby okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „LPS OSSZ“). Podle písemného záznamu o sociálním šetření se žalobce pohybuje bez opory kompenzačních pomůcek, jeho chůze je však nejistá, po schodech chodí pouze v doprovodu jiné osoby, hůře zvedá levou dolní končetinu a často zakopává. Celkově jsou jeho pohyby špatně koordinované (projevují se u něho tiky), má potíže se závratěmi. Matka ho každou neděli vozí do Praktické školy pro tělesně postižené v Jánských Lázních a každý pátek po obědě ho vyzvedává. Je orientován osobou i místem, ale má potíže se pohybovat a orientovat v cizím prostředí. Jednotlivé bankovky pozná, ale má potíže s rozpoznáním hodnoty peněz. Nají se sám, většinou jí lžící, jídlo si zvládne přenést. Jednotlivá sousta si sám nenakrájí. Pečivo si zvládne namazat, ale neukrojí si ho. Jednotlivé potraviny a nápoje rozezná. Obléká se sám, ale je třeba dohlédnout na množství oblečení adekvátně k počasí. Ranní hygienu zvládá, jen je mu třeba jednotlivé úkony připomenout. Při celkové hygieně potřebuje pomoc při mytí vlasů a zad – nespláchne si mýdlo. Není schopný si ostříhat nehty. Na toaletu si dojde bez potíží. Léky žádné pravidelně neužívá, jen občas vitamíny. Pokud by musel nějaké léky užívat, tak je třeba mu je nachystat a dohlédnout na užití, protože si nevzpomene, že je má užít. Jinak poranění si sám ošetřit nedokáže, protože neví jak, nevyhodnotí adekvátně, jaké pomůcky použít a jak postupovat. Má potíže s vyjadřováním, logickým myšlením a propojením komunikace s cizími lidmi. Bydlí ve společné domácnosti se svojí matkou. Zapojuje se do mimoškolní činnosti – hraje ping-pong, rád čte, zajímá se o počítače. Matce se snaží pomáhat, např. zvládne utřít prach na dostupných místech, s dohledem utře nádobí nebo ho dá do myčky, ale má potíže ho uklidit na dané místo. Dle vyjádření matky si nezvládne sám ukrojit chleba, ale namazat ho dokáže, čas by si zvládl uvařit, ale opět s dohledem, protože je schopný si dát do hrníčku čaj v papíře a tak ho zalít.

3) V posudku LPS OSSZ Trutnov ze dne 4.9.2014 je uvedeno, že při posouzení zdravotního stavu žalobce lékařka OSSZ vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře – Z. P. ze dne 29.5.2014 a dalších nálezů odborných lékařů z oblastí neurologie, ortopedie, očního vyšetření, endokrinologického vyšetření, psychologického vyšetření, zprávy logopeda a záznamu ze sociálního šetření ze dne 7.8.2014, a to se skutkovým zjištěním, že u žalobce byla zjištěna: dětská mozková obrna - diparéza dolních končetin a levé horní končetiny (projevující se nejistou chůzí, zatím bez pomůcek), lehká mentální retardace, coxa valga I. utr., kyfoslóza páteře a astigmatismus myopie I. utr. V posudkovém zhodnocení je uvedeno, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je dětská mozková obrna s postižením obou dolních a levé horní končetiny (coby stav po intracerebrálním krvácení), dále Scheuermannova choroba, hyperkyfoza hrudní páteře, oční vada a lehká dysartrie. Chůze je spastická, v exteriéru jen na kratší vzdálenost, limituje ho svalová únava a bolest dolních končetin, chodí bez pomůcek. Celková neobratnost a zhoršená pohybová koordinace. Psychologické vyšetření z listopadu 2013 objektivizuje lehkou mentální retardaci. Řeč žalobce je pomalá s vadnou výslovností. Jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav postihuje schopnost orientace, komunikace, osobní aktivity a péče o domácnost, což odpovídá I. stupni závislosti. V posudkovém výroku je uvedeno, že se jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), která není schopna zvládat tři nebo čtyři základních životních potřeb. Žalobce vyžaduje z důvodu dlouhodobě nepříznivého

zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby při čtyřech základních životních potřebách: b) orientace, c) komunikace, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Alternativně k základní životní potřebě orientace je ve výroku i odůvodnění posudku uvedeno, že žalobce není schopen zvládat základní životní potřebu mobility.

4) Úřad práce na podkladě výše uvedeného posouzení vydal dne 15.12.2014 rozhodnutí, č. j. 21081/2014/DKL, kterým byl žalobci snížen příspěvek na péči z 8 000,- Kč měsíčně na částku 800,- Kč měsíčně od 1.1.2015.

5) Odvolací orgán (žalovaný) žalobou napadeným rozhodnutím změnil rozhodnutí Úřadu práce. V odůvodnění odkázal na posudek PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 19.2.2015, který byl k žádosti žalovaného vypracován pro účely odvolacího řízení a doplněn posudky ze dne 2.4.2015 a ze dne 3.6.2015. Podle závěru citovaného posudku k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) ZSS považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžadoval každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a nebyl schopen zvládat pět nebo šest základních životních potřeb. Dle PK nebyl žalobce schopen zvládat 6 základních životních potřeb: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, f) tělesná hygiena, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Tento zdravotní stav byl i ke dni 23.7.2014. PK při svém posouzení vycházela z posudkového spisu OSSZ Trutnov, ze spisu odvolacího orgánu, ze zdravotní dokumentace ošetřujícího praktického lékaře – P., lékařských nálezů zaslaných nebo předložených žalobcem k jednání PK (M., ortopedie, ze dne 22.12.2015, K., psychologie, ze dne 7.1.2015 a ze dne 28.4.2015 a P., pediatrie, ze dne 13.4.2015), z výsledků sociálního šetření Úřadu práce ze dne 7.8.2014 a sociálního šetření provedeného odvolacím orgánem dne 14.5.2015 a vlastního vyšetření žalobce při jednání PK dne 19.2.2015, protokolu o ústním jednání se zástupcem žalobce ze dne 4.3.2015 a znaleckého posudku E., Trutnov, ze dne 1.1.2015.

V protokolu ze sociálního šetření provedeného odvolacím orgánem dne 14.5.2015 v prostorách Praktické školy pro tělesně postižené v Jánských Lázních je uvedeno, že žalobce ve škole pobýval pět dní v týdnu. V červnu 2015 měl skládat závěrečné zkoušky z ručních prací a vaření. Personál školy se shodl na tom, že je apraktický, proto nepřichází v úvahu žádná činnost s nárokem na šikovnost rukou. Z rozhovorů blíže zaměřených na zvládání péče o zdraví a stravování dále podle protokolu vyplynulo, že zdravotní sestra nebyla informována matkou žalobce ani žalobcem samotným, že pravidelně bere léky, ačkoliv je běžnou praxí, že zdravotní sestry jsou rodiči informovány o tom, že jejich děti užívají pravidelně léky a požádány o dohled, případně o podávání léků. Žalobce má mobilní telefon, který umí používat (posílá i SMS zprávy), proto je možné, že mu matka připomíná, kdy si má lék vzít. Na dotaz, zda by si sám zajistil první pomoc nebo dokázal ošetřit drobná zranění, bylo sděleno, že kdyby k něčemu takovému došlo ve škole, určitě by dokázal vyhledat personál, který by mu pomoc zajistil. V cizím prostředí si personál není jistý, jak by se žalobce choval, neboť s cizími lidmi v neznámém prostředí žalobce obtížně komunikuje. Dále je v protokolu o sociálním šetření uvedeno, že žalobce dochází sám v určený čas na stravování, není potřeba ho pobízet a připomínat mu, že je čas

na jídlo. V restauraci si sám objednal jídlo, sám zaplatil a uměl si spočítat, kolik mu mají vrátit. V rámci Jánských Lázní se pohybuje sám a dokáže si i nakoupit. Není potřeba mu jídlo nosit ke stolu, ani nakrájet, zvládne to sám. Sám si vyzvedne jídlo u okénka a donese ke stolu. Sám si vezme pití, když má žízeň. Žádného osobního asistenta žalobce nevyužívá.

PK v rozporu s posudkem LPS OSSZ Trutnov uznala jako nezvládanou základní životní potřebu a) mobilita a f) tělesná hygiena, neboť žalobce pro těžce nejistou spastickou – parapetickou chůzi s častými pády (ortoped mu předepsal 2 francouzské hole pro občasné nošení) nezvládá chůzi po nerovném terénu a potřebuje pomoc při koupání. K odvolacím námitkám žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí, že mu nebyly uznány základní životní potřeby stravování a péče o zdraví, PK uvedla, že mladý muž s lehkou mentální retardací i přesto, že má značný fyzický hendikep, musí zvládnout si vybrat hotový nápoj a potravinu, nápoj si nalít a hotovou stravu si naporcovat a naservírovat, neboť chodí v interiéru bez pomůcek. Rovněž tak by dle PK měl žalobce zvládnout oblékání, pokud bude užívat oblečení a boty na suché zipy, neboť tkaničky není schopen zavázat. Od neděle večer do pátku odpoledne je na internátní škole a asistenta nemá celých 24 hodin vedle sebe. Pokud jde o péči o zdraví, tak dlouho neměl žádné léky, v současné době bere 1 tabletu Zolofu denně, což musí také zvládnout. Rehabilitace je ve škole součástí denního režimu, takže to není možné brát jako nezvládání léčby.

Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.

Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů:

Podle § 7 odst. 1 a 2 ZSS se příspěvek na péči poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Podle § 8 odst. 2 ZSS se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
 - b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
 - c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Podle § 9 odst. 1 ZSS se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.

Podle § 25 odst. 2 ZSS Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření provádí sociální pracovník. Podle § 25 odst. 3 ZSS při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

Soud konstatuje, že zdravotní stav žalobce pro účely poskytování příspěvku na péči byl posouzen jednotlivými posudkovými orgány v souladu s platnou právní úpravou, jak je podrobně citováno shora. Žalobce však s provedeným hodnocením a posouzením zvládat jednotlivé životní potřeby ve smyslu § 9 ZSS nesouhlasí. V žalobě namítal, že není schopen samostatného stravování a péče o zdraví, tedy není schopen dalších dvou činností.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby stanoví příloha č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kde v písm. d) je potřeba stravování vymezena jako *„stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim“*.

Základní životní potřeba péče o zdraví je v příloze č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., v písm. h) vymezena jako *„stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovená léčebná a ošetrovatelská opatření a používat k tomu potřebné léky, pomůcky.“*

Podle § 1 odst. 4 vyhlášky 505/2006 Sb., se za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu.

Podle ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

Po provedeném přezkumném řízení není zřejmé, jak posudková komise dospěla k závěru, že žalobce zvládá všechny jednotlivé dílčí aktivity potřeby stravování a péče o zdraví popsané v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky. Krajský soud poukazuje na to, že podle „staršího“ posudku PK MPSV ze dne 18.4.2014, který

předcházel zahájení správního řízení v této věci o necelé 3 měsíce (a ze kterého vychází rozhodnutí MPSV ze dne 7.5.2014, č. j. MPSV-UM/4205/14/4S-KHK, které je součástí správního spisu), žalobce samostatně potřebu stravování nezvládal. Kritéria posuzování stupně závislosti přitom v době vypracování staršího posudku byla zcela shodná. Posudková komise, ale předtím i lékařka OSSZ tak měly zdůvodnit, proč se od závěru obsaženého ve starším posudku odchýlily. Posudková komise sice k námitkám žalobce dvakrát svůj posudek doplnila, k rozporným skutkovým zjištěním se však nevyjádřila. Ze záznamu ze sociálního šetření ze dne 7.8.2014 pak mj. učinila závěr, že žalobce „stravování zvládá“, ačkoliv v tomto záznamu je uvedeno, že si žalobce jednotlivá sousta sám nenakrájí a pečivo neukrojí, což je nepochybně jednou z dílčích aktivit potřeby stravování, a to schopnosti stravu naporcovat. Problémy žalobce s jemnou motorikou jsou zřejmé i z odborných lékařských nálezů a potvrzuje je i sociální šetření provedené žalovaným dne 14.5.2015. V protokolu z tohoto sociálního šetření je na druhou stranu uvedeno, že žalobce nakrájení jídla zvládá. Opak se podává v lékařské zprávě ošetřující dětské lékařky P. ze dne 13.4.2015, ze které sice měla PK MPSV vycházet při vypracování posudku (uvádí to v jeho doplnění ze dne 3.6.2015), ale v textu posudku její závěry nijak nezohlednila ani nezmínila. Podobně PK MPSV v posudku uvádí, že vycházela i z lékařské zprávy R. K. ze dne 28.4.2015. Tu v doplnění posudku ze dne 3.6.2015 vyhodnotila tak, že obsahuje stejné závěry jako v předešlých nálezech. V uvedené zprávě však psycholožka Speciálně pedagogického centra při Obchodní akademii Olgy Havlové v Jánských Lázních (tedy při škole, kterou žalobce navštěvoval) uvedla i velmi podstatnou věc ve vztahu k posouzení schopnosti žalobce zvládnout potřebu péče o zdraví, a sice, že žalobce v oblasti péče o zdraví není samostatný, není schopen brát sám léky a zajistit si lékařskou pomoc. Tomu nasvědčuje i žalobcem v soudním řízení předložený rozsudek Okresního soudu v Trutnově ze dne 4.3.2015, č. j. 11Nc 8401/2014-34, podle jehož výroku je žalobce omezen ve svéprávnosti tak, že není způsobilý mj. posoudit poskytnutí zdravotních služeb. Žalovaný podle názoru krajského soudu všechny shora uvedené skutečnosti nezhodnotil dostatečným a přesvědčivým způsobem, když toliko uzavřel, že žalobce s danou diagnózou „musí zvládnout“ si vybrat hotový nápoj a potravinu, nápoj si nalít a hotovou stranu si naporcovat a neservírovat, neboť chodí v interiéru bez pomůcek a že brát 1 tabletu léku denně „musí také zvládnout“.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2.4.2014, č. j. 3 Ads 50/2013 – 32 (všechny zde citované rozsudky jsou dostupné na www.nssoud.cz) k ustanovení § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. uvedl, že „Pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb. rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.“ V nyní posuzované věci je pak závěr vyslovený lékařkou OSSZ v jejím posudku ze dne 4.9.2014 ohledně životní potřeby stravování v rozporu se starším posudkem PK MPSV ze dne 18.4.2014, bez bližšího vysvětlení změny učiněného závěru či podrobnějšího rozvedení jednotlivých

dílčích aktivit této životní potřeby ve smyslu písm. d) přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb.

V rozsudku ze dne 27.6.2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37 Nejvyšší správní soud uvedl, že v souladu s § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky. V nyní posuzované věci soud ke sporovaným životním potřebám stravování a péče o zdraví posouzení jednotlivých dílčích aktivit dle cit. ustanovení posudkovou komisí postrádá.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit napadené rozhodnutí žalovaného včetně rozhodnutí, které mu předcházelo pro vady řízení podle § 78 odst. 1 a 3 s. ř. s. z důvodů uvedených v § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění. Současně soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaný bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem. V dalším řízení bude třeba podstatným způsobem doplnit posudkové závěry, a to zejména tak, aby odpovídaly na námitky žalobce a bylo z nich zřejmé, z jakých důvodů žalobce ve světle kritérií daných zákonem o sociálních službách a vyhláškou zvládá či nezvládá bez pomoci jiné osoby základní životní potřeby stravování a péče o zdraví. Dále bude žalovaný postupovat dle § 25 a násl. ZSS. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Nad rámec výše uvedeného, ve vztahu k žalobcovu návrhu výroku rozsudku, považuje krajský soud za nutné uvést, že soudy ve správním soudnictví obecně nemohou jakkoliv měnit rozhodnutí správních orgánů, správní soudnictví je založeno na principu kasačním. Protože soud po přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů shledal napadené rozhodnutí vadným, nezbylo mu než jej (spolu s rozhodnutím Úřadu práce, jež mu předcházelo a které trpí stejnými vadami) zrušit.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce o přiznání nákladů řízení nepožádal a podle obsahu spisu mu za situace, kdy soud rozhodoval bez nařízení jednání a žalobce nebyl zastoupen advokátem, žádné náklady řízení nevznikly, proto bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku II. rozsudku uvedeno.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí).

Případne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 25. dubna 2016

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně